

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
İnceleme Raporu

26. Dönem 2. Yasama Yılı
2017

(Rapor Komisyonun 17/5/2017 tarihli toplantısında kabul edilmiştir)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

I. BAŞLANGIC

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 17 Aralık 2015 tarihli toplantısında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere “Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu” kurulmasına karar vermiştir. Anılan karara istinaden, 8.2.2017 tarihinde Balıkesir L Tipi Kapalı İnfaz Kurumunda incelemede bulunan Alt Komisyon Heyeti; Alt Komisyon Başkanı ve İstanbul Milletvekili Mehmet METİNER, Malatya Milletvekili Nurettin YAŞAR ve Muş Milletvekili Burcu ÇELİK’ten oluşmuştur. Alt Komisyona Yasama Uzmanları Zeynep DURAN ve Kamil ATLAY eşlik etmiştir.

II. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

3686 sayılı *İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu*’nun 6’ncı maddesine göre Komisyon, alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5’inci maddesine göre gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. Ceza infaz kurumu ve tutukevlerindeki mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan insan hakkı ihlallerinin incelenmesi amacıyla kurulan Alt Komisyon, anılan amaca yönelik olarak muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır. İncelemelerde, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlık haklarına ve yaşam koşullarına ilişkin sorunlarının olup olmadığının tespiti hedeflenmektedir. Komisyon hazırladığı raporlarda, tespit edilen sorunları ve bunlara dair çözüm önerilerini yetkili mercilerle paylaşmaktadır. Söz konusu çözüm önerileri mevzuat değişikliği gerekliliğine vurgu yapabilmekte veya belli bir konudaki uygulamanın iyileştirilmesine dikkat çeken mahiyette olabilmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerle birlikte ceza infaz kurumu görevlilerinin sorunları da incelemeler vesilesiyle milletvekilleri tarafından yerinde görülmekte ve bu durum mevcut sorunlara ilişkin parlamento ve kamuoyu duyarlılığının da artmasına hizmet etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Heyet çalışmasında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli “*Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar*”, 9 Aralık 1988 tarihli “*Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü*” 14 Aralık 1990 tarihli “*Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler*”; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006)/2 nolu “*Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Avrupa Metni” (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R (99) 22 sayılı Tavsiye Kararı; 5275 sayılı “*Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun*” ve “*Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük*”, “*Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik*” hükümleri ile ilgili diğer mevzuat dikkate alınmıştır.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Alt Komisyon Heyetine öncelikle Ceza İnfaz Kurumlarından sorumlu Cumhuriyet Savcısının da bulunduğu ortamda Kurum Müdürü Bekir Karataşoğlu tarafından cezaevi ile ilgili genel bilgi verilmiş, ardından Heyet tarafından rastgele koğuşlar seçilerek mahpuslarla 1 cezaevinden hiçbir görevli olmaksızın görüşme gerçekleştirilmiştir. Son olarak, ceza infaz kurumları idaresinden bilgi ve belge toplanmıştır.

V. KOMİSYONA YAPILMIŞ BAŞVURULAR

Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 8.2.2017 tarihi itibarıyla Komisyona 27 başvuru iletilmiştir. Kurum, 24’üncü Yasama Döneminde de fazla sayıda başvuru gelen kurumlar arasındadır (75). Başvurularda temel olarak koğuş değişikliği talepleri ile kendi isteği dışında nakilden (güvenlik gerekçeli nakil) şikayetler, kantin fiyatlarından şikayetler ve keyfi tutum ve işlemlerden şikayetler yer almaktadır. Son dönemde ise FETÖ/PDY kapsamında yapılan tutuklamalara itirazlar ağırlık kazanmıştır.

24’üncü Yasama Döneminde bu kurumda inceleme yapılması gündeme gelmiş, ancak bugüne değin herhangi bir yerinde inceleme gerçekleştirilmemiştir.

VI. İNCELEMELER

1. Kurum İdaresi Tarafından Komisyonumuza Yapılan Bilgilendirme

- Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu; Balıkesir İli Kepsut İlçesi Camii Cedit Mahallesi Kurtuluş Caddesi No: 2 adresinde olup 17/04/2010 tarihinde faaliyete geçmiştir.

¹ Kanuni bir tabir olmamakla beraber, “mahpus” kelimesi tutuklu, hükmen tutuklu ve hükümlü anlamlarının her üçünü de barındıran çatı bir kavram olarak raporda yer almaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Ceza İnfaz Kurumu 255.250 m2 alan üzerine kurulmuştur ve ihata duvarı içerisindeki alan 45.407 m2, kurum binasının alanı ise 29.483 m2'dir.

- Kurumun çevresinde 5 m. yüksekliğinde ihata duvarı bulunmakta, kurum binası ile ihata duvarı arası 20 m.'dir. İhata duvarı dışında 9 adet jandarma nöbet kulesi, kuruma ait lojmanlarda, her blokta 20'şer daire olmak üzere 3 blokta toplam 60 daire bulunmaktadır. Jandarma Bölük Komutanlığı binası ve mahpus yakınlarının ziyaretleri sırasında gereken kayıt ve kontrollerin yapıldığı ziyaretçi salonu bulunmaktadır.

- Kurum 6 bloktan oluşmaktadır. Bloklardan 5 adedi mahpusların barındırılması, biri ise idari hizmetlerin yürütülmesi amacıyla hazırlanmıştır.

- Kurum binası L Tipi olarak inşa edilmiş olup, kapasitesi yapılan düzenlemeler ile 1766 kişi olarak belirlenmiş ve bir kısmı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumudur.

- Bloklarda koğuşlar, bir adet açık futbol sahası, 2 adet iş atölyesi, 2 adet rizikosuz bireysel yaşam odası (gözlem odası), tek kişilik odalar, kantin, merkez kontrol odası, çok amaçlı kapalı spor salonu, hazır kuvvet odası, kütüphane, fuaye salonu, 2 adet genel bütçe ambar deposu bulunmaktadır.

- Ceza İnfaz Kurumunun dış güvenliğini sağlayan Jandarma Bölük Komutanlığının mevcut personel durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

ÜNVANI	SAYISI
Subay	1
Astsubay	5
Uzman Çavuş	20
Er ve Erbaş	87

- Kurumun iç ve dış kısımları toplam 318 güvenlik kamerası ile izlenmektedir. Ayrıca 6 adet blok kontrol odalarında bulunan monitörden sadece o bloğa ait koğuş içleri, havalandırma bahçeleri ve koridorları 24 saat izlenmektedir.

- Kurumun Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan iç güvenlik ve idari işler personeli durumu aşağıdaki gibidir:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

ÜNVANI	KADRO	MEVCUT	MÜNHAL
KURUM MÜDÜRÜ	1	1	-
KURUM II. MÜDÜRÜ	5	5	-
İDARE MEMURU	2	2	-
MUHASEBE YETKİLİSİ	1	1	-
ÖĞRETMEN	1	3	-
PSİKOLOG	2	2	-
SOSYAL ÇALIŞMACI	1	1	-
CEZAEVİ KATİBİ	6	6	-
AMBAR MEMURU	1	-	1
SAĞLIK MEMURU	5	4	1
ŞOFÖR	7	8	-
AŞÇI	2	3	-
KALORİFERCİ	2	1	1
GEÇİCİ İŞÇİ	2	1	1
MEMUR	1	2	-
TEKNİSYEN	6	5	1
TEKNİSYEN YARDIMCISI	1	-	1
İNFAZ VE KORUMA BAŞMEMURU	19	13	6
İNFAZ VE KORUMA MEMURU	263	204	58
İNFAZ VE KORUMA MEMURU (657 4-B)	4	1	3
TOPLAM	332	263	69

• Kurum merkezi kalorifer sistemi ile ısınmakta olup, yakıt olarak fuel-oil kullanılmaktadır.

• Kurumda Devlet Su işleri Müdürlüğünce onaylı 3 adet artezyen kuyu bulunmakta olup, biyolojik ve bakteriyolojik kontrolleri İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Müdürlüğü aracılığı ile belirli periyodlarla tahlilleri yapılmaktadır.

• Kurumda, firar ve çevreden gelecek sabotajları engellemek amacıyla, muhtelif yerlerde projektör aydınlatmaları ve sokak lambaları bulunmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- Kurumda meydana gelebilecek yangınlarda kullanılmak üzere yangın söndürme teçhizatı bulunmaktadır.
- Kurumun genel temizliği İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı Kararı ile Kurum iç hizmetlerinde çalıştırılması uygun görülen iyi halli hükümlüler tarafından görevli personel nezaretinde yapılmaktadır.
- Kurumda mahpusların berber ihtiyacı kendi aralarında seçilen 3 berber hükümlü tarafından karşılanmaktadır.
- Mahpusların kişisel eşyaları belirlenen program çerçevesinde görevliler tarafından toplanarak kurum bünyesinde bulunan çamaşırhanede yıkanarak kurutulmuş olarak hükümlü ve tutuklulara iade edilmektedir.
- Haftanın her günü sabah 08.30-09.30 saatlerinde ve haftada iki gün olacak şekilde 09.30-12.00 ile 13.00-16.00 saatleri arasında koşullara sıcak su verilmektedir.
- Mutfak kısmında, mutfağa giren çıkan malzemelerin kontrollerinin yapıldığı ayrı bir giriş (x-ray) bulunmaktadır. Bu bölümün bloklara açılan giriş kapısı vardır. Bölüm içerisinde Kurumun tüm yiyecek gereksinimini karşılayacak düzeyde geniş bir mutfak, bulaşıkhanesi ve erzakların saklanması amacıyla ile mutfaktan bağımsız bir yerde 1 adet depo, 4 tane soğuk hava ile mutfak kısmının havalandırma tertibatını sağlayan fan mevcuttur. Mutfakta İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı Kararı ile Kurum iç hizmetlerinde çalıştırılması uygun görülen iyi halli hükümlüler çalıştırılmaktadır.
- Mahpusların Kuruma kabul işlemlerinin, hastaneye ve mahkemelere sevk işlemlerinin gerçekleştirildiği duyarlı kapı ve x-ray cihazı bulunan ayrı bir giriş ve çıkış kapısı bulunmaktadır. Mahkum Kabul biriminde Kuruma kabulü yapılan tüm hükümlü ve tutukluların fotoğrafları çekilerek UYAP sistemindeki dosyalarına kayıt edilmekte, yine Kuruma kabul işlemleri yapılan tüm hükümlü ve tutukluların dijital olarak parmak izi ve avuç içi izi alınarak sisteme kaydı yapılmaktadır.
- Kuruma kabulü yapılan tüm hükümlü ve tutukluların ilk muayeneleri Kurum Aile Hekimi tarafından yapılmaktadır.
- Kuruma tahsis edilen 3 adet hizmet aracı ile 8 adet ring aracı bulunmaktadır.
- Kurumda, 08/02/2017 tarihi itibari ile 848 tutuklu ve 1171 hükümlü olmak üzere toplam 2019 hükümlü ve tutuklu barındırılmaktadır.
- Hükümlü ve Tutuklardan;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Terör Örgütü Mensubu olmak suçundan (FETÖ/PDY) 486 erkek 37 kadın olmak üzere toplam **523 TUTUKLU**,

Terör Örgütü Mensubu olmak suçundan (BTÖ PKK) toplam **112 HÜKÜMLÜ-TUTUKLU**,

Olmak üzere toplam **635 TERÖR SUÇLUSU HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU**,

Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis cezasına hükümlü olarak bulunan 14 Adli ve 1 Terör suçlusunu olmak üzere **15 HÜKÜMLÜ**,

- Adam öldürmek suçundan	11
- Yağma ve Hırsızlık suçlarından	3
- Uyuşturucu Ticareti suçlarından	7
- Cinsel İstismar suçlarından	4
- Yarama suçlarından	1
- Diğer suçlardan	9

Olmak üzere toplam **35 KADIN HÜKÜMLÜ-TUTUKLU**,

- Yağma suçundan	1
- Hırsızlık suçlarından	11

Olmak üzere toplam **12 SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK HÜKÜMLÜ-TUTUKLU**
Bulunmaktadır.

• Mahpuslar hakkında 2017 yılı başından bu yana yapılan disiplin soruşturmaları sonucunda;

14	Kınama Cezası
6	Bazı etkinliklere Katılmaktan Alıkoyma Cezası
11	Ziyaretçi Kabulünden Yoksun Bırakma Cezası
4	Haberleşme ve İletişim Araçlarını Kullanmaktan Yoksun bırakma cezası
12	1 ile 10 gün arası Hücreye Koyma Cezası
12	11 ila 20 gün arası Hücreye Koyma Cezası verilmiştir.

• Kurumda barındırılmakta olan mahpuslara belirlenen program çerçevesinde mevzuat hükümlerine uygun şekilde haftada 1 kez kapalı ziyaret ve ayın ilk haftasında açık ziyaret yaptırılmaktadır. Ayrıca Adalet Bakanlığınca verilen günlerde de açık görüş yaptırılmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

• Mahpuslara haftada bir kez 10 dakika olmak üzere kendilerinin Kurum idaresine bildirdikleri kişiler ile bedeli kendileri tarafından karşılanmak koşulu ile Kurum koridorlarında bulunan ankesörlü telefonlar vasıtası ile telefon görüşmesi yaptırılmaktadır.

• Mahpusların meslek edindirilmeleri, var olan mesleklerini geliştirmek ve topluma hazırlanma çalışmaları kapsamında İşyurtları Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyet göstermekte olan Gümüş İşleme (8 hükümlü çalışmaktadır), Yarı Değerli Taş İşleme (2 hükümlü çalışmaktadır) ve Tekstil Atölyeleri (9 mahpus çalışmaktadır) açılmış olup halen faaliyet göstermektedir.

• İşyurdu Müdürlüğü bünyesinde Kurum kantini işletilmekte olup, burada da toplam 15 hükümlü çalıştırılmaktadır.

• Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğünün faaliyetleri sonucunda 2016 yılında 790.202,74 TL kâr elde edilmiş olup, İşyurtlarında çalıştırılmakta olan hükümlü ve tutuklulara da bu kardan yıllık olarak kar payı ödemesi yapılmaktadır.

• Sağlık hizmetleri 1 Aile Hekimi, 1 Aile Sağlığı Elemanı, 4 Sağlık Memuru ve 6 İnfaz ve Koruma Memuru ile verilmektedir. Kuruma 15 günlük periyodlarla Psikiyatri ve Diş doktoru da hizmet vermektedir. Yıllık olarak yaklaşık 20-25 bin hastaya hizmet verilmektedir.

• 5275 Sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi gereğince maruz kaldığı ağır hastalık veya sakatlık hali nedeniyle ceza infaz kurumunda tek başına hayatını idame ettiremeyecek durumda bulunan hükümlü ve tutuklulardan 20 hükümlü ve tutuklu hakkında ceza tehir işlemi başlatılmıştır. Bu hükümlü ve tutuklulardan 12'sinin yapılan ilk tetkikleri sonucunda olumsuz rapor verilmiş olup, 8 hükümlü ve tutuklu hakkındaki ceza tehir işlemleri halen devam ettirilmektedir.

• Eğitim servisi 3 ceza infaz kurumu öğretmeni ve 5 infaz ve koruma memuru tarafından yürütülmektedir.

• Kütüphane kayıtlarında 890 kitap bulunmaktadır.

• Eğitim servisi faaliyetleri kapsamında 2016 yılı içerisinde Ahşap Yakma Sanatı Kursu, Arapça Dili Kursu, Arı Yetiştiriciliği Kursu, Bağlama Eğitimi Kursu, Bilgisayar Kullanımı Kursu, Kur-An Kursu, Meyve ve Sebze Satış Elemanlığı Kursu, Saç ve Sakal Kesimi Kursu, Servis Görevlisi Kursu verilmiştir.

• Kurumda TV yayını merkezi olarak kapalı devre yayın ile verilmekte olup halen 19 ulusal kanal yayınlanmakta ayrıca iki kanaldan DİGİTÜRK yayını verilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- Ceza İnfaz Kurumunda barındırılmakta olan hükümlü ve tutukluların kurumda kaldıkları süre içerisinde okuma yazma bilmeyenlerin okuma yazma öğrenmeleri, mezun olan hükümlü ve tutukluların üst okullara devam etmeleri, üniversite eğitimi almalarına yönelik olarak yoğun çalışmalar yapılmakta olup, yürütülen çalışmalara ilişkin 2016 yılı faaliyetleri tablo halinde çıkarılmıştır.

- Psiko-sosyal serviste 2 psikolog ve 1 sosyal hizmet uzmanı ile uzmanlara yardımcı olmak ve büro işlerini yapmak üzere 3 infaz ve koruma memuru görevli olarak bulunmaktadır

- Psiko-sosyal servis çalışmaları kapsamında personele yönelik yapılan çalışmalar da bulunmakta olup 2016 yılı içerisinde Kurumda 77 personel ile bireysel görüşme gerçekleştirilmiş, personele yönelik olarak 4 ayrı seminer düzenlenmiş ve bu seminerlere toplam 330 personel katılmıştır.

- Kurum psiko-sosyal servis hizmetleri bünyesinde takip edilen ve annesinin yanında kalmakta olan 2 erkek ve 1 kız çocuğu bulunmakta olup, bu çocukların ihtiyaçları işbirliği içerisinde bulunan diğer kurum ve kuruluşlar ile STK'larla irtibatlı olarak sağlanmaya çalışılmaktadır. Hükümlü ve Tutuklulardan herhangi bir talep gelmemesi ve kendilerinin rızası olmaması nedeniyle çocuklar herhangi bir kreşe gönderilmemektedir.

2. Kurumda Yapılan Gözlemler ile Hükümlü ve Tutuklularla Gerçekleştirilen Görüşmeler

Heyet; kadın, çocuk ile erkek adli ve örgütsel suç mahpuslarının bulunduğu koşulları rastgele ziyaret etmiştir. Bu bölümlerde Heyete iletilen bilgi, sorun ve talepler aşağıdaki gibidir:

Kadın mahpuslar

Kadın mahpuslar Kurum görevlilerinden memnun olduklarını, kendilerine hakarete veya kötü muamelede bulunulmadığını belirtmişlerdir. Ancak, cezaevinde erkek mahpus sayısı fazla olduğu için erkek bakış açısına uygun bir yönetim tarzı bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Kadın mahpuslar ısınma konusunda sorun yaşadığı, koşunun kuzey cephede yer alması ve yeterince ısıtılmaması nedeniyle soğuk ve rutubetli olduğundan şikâyet etmişlerdir.

Kadın mahpuslar sıcak suyun miktarının ve sıcaklığının yeterli olmadığını, yemeklerin kalitesiz olduğunu ve miktar olarak da yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kendilerine yönelik etkinlik yapılmadığını, zaman zaman verilen dilekçelerin işleme alınmadığını, çocukların parka çıkma saatlerinin yetersiz ve düzensiz olduğu da şikâyetler arasındadır.

Ayrıca doktor muayenesine çıkabilmek için uzun süre beklemek gerektiği de belirtilmiştir.

Çocuk mahpuslar:

Çocuk mahpuslar kurum görevlilerinden memnun olduklarını, kendilerine hakarete veya kötü muamelede bulunulmadığını ancak spor ve etkinlik imkânlarının çok az olması dolayısıyla sıkıldıklarını belirtmişlerdir.

Erkek mahpuslar:

Mahpuslar kurum görevlilerinden memnun olduklarını, kendilerine hakarete veya kötü muamelede bulunulmadığını ancak kalabalıklaşma nedeniyle barınma, beslenme ve temizlik gibi temel gereksinimlerin karşılanmasında sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kapasite fazlası sorununun 15 Temmuz darbe girişimi öncesinde de yaşanmakta olduğunu, darbe girişimi sonrası yoğunluğun daha da arttığını, yoğunluğun sadece fiziksel imkânsızlık doğurmadığını, aynı zamanda psikolojik olarak da etkilediğini ifade etmişlerdir.

Yemekler konusunda bazı mahpuslar herhangi bir şikâyetlerinin bulunmadığını belirtmesine rağmen mahpusların diğer bir kısmı yemeklerin kalitesiz ve iâşe bedelinin düşük olmasından kaynaklı olarak yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Sıcak suyun haftada 2 kez ve 3 saat olarak düşük basınçla verildiğini, bunun hem temizlik hem çamaşır için yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Mahpuslar kurum kantini ile ilgili olarak ürün çeşitliliğinin yetersiz olduğunu, kantinde kalitesi düşük ürünler satıldığını ve bunların da aşırı pahalı olduklarından şikâyet etmişlerdir.

Yaşanan yoğunluk nedeniyle sağlık hizmetlerinde aksamalar yaşandığını, doktor muayenelerine çok uzun sürede sıra geldiğini, hastane sevklerinin aylar sonraya kaldığını, özellikle dış tedavisi taleplerinin aylarca yerine getirilmediğini ve dış doktorunun kelepçeli muayene ettiğini bildirmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Koşullardaki kameraların açısının sadece giriş kısmını değil ortak yaşam alanını ve yatakhane bölümünü de görmesinden şikâyetçi olmuşlardır. Toplu fotoğraf çektirilmesine izin verilmediğini, en fazla 3 kişinin yan yana fotoğraf çektirebildiğini ifade etmişlerdir.

Mahpuslar genel olarak dilekçelerine olumlu veya olumsuz bir cevap verilmediğini, nakil taleplerine ise genellikle olumsuz cevap verildiğini bildirmişlerdir.

Sportif faaliyetler ve atölye faaliyetlerinden çok kısıtlı şekilde yararlandırıldıklarını, sohbet hakkının ise kullandırılmadığını bildirmişlerdir.

Önceden bildirilen açık görüş gününün son anda iptal edilmesi nedeniyle özellikle uzak mesafelerden görüşe gelen ailelerin mağdur olduğunu bildirmişlerdir.

VII. DEĞERLENDİRME ve SONUC

Cezaevi kapasitesinin üzerinde mahpus bulundurulması; cezaevi yönetim organizasyonunda aksamalara sebep olduğu gibi mahpusların yemek, temizlik, kişisel eşyaların muhafazası, ortak yaşam alanlarının kullanımı, atölyeler, spor ve etkinliklerden faydalanma gibi günlük yaşam şartlarını olumsuz etkilemekte, hatta mahpusların psikolojik durumlarını bozarak aralarındaki gerginliği artırmaktadır.

Mevcutun fazlalığı nedeniyle koşullarda fazla mahpusun kalması kısıtlı sürelerde verilen sıcak suyun yetersizliğine, demirbaş eşyaların yetersizliğine, ısınma, havalandırma, güvenlik vb. durumlarda sıkıntılar yaşanmasına, mahpusların açık görüşte aileleriyle nitelikli görüşme yapamamalarına neden olmaktadır.

Kapasite fazlalığı, en çok şikâyet edilen husus olan sağlık hizmetlerinde yetersizliğini de beraberinde getirmektedir. Alt komisyonumuza cezaevi yönetimince yıllık 20-25.000 muayene yapıldığı ifade edilmiştir. Buna göre, yılda 200 işgünü olduğu hesaba katılırsa, günde 100-125 hasta muayene edilmektedir. Sadece 1 doktor tarafından verilen sağlık hizmeti mahpuslar tarafından ulaşılabilir olmaktan çıkmakta, aciliyet gerektiren durumlarda hastane sevklerinin uzun süreler sonra yapılabilmesine yol açmaktadır. Diş doktorunun 3 aydır olmaması sağlık hizmetlerine ulaşmada bir başka sorundur.

Bu fazlalık, cezaevinde başka amaçlarla kullanılması gereken alanların da koşu çevrilmesine neden olmuştur. Kültürel, eğitsel ve spor faaliyeti yapılmak amacıyla düzenlenmiş alanların koşu çevrilmesi, mahpusların bu tür faaliyetlere erişimini ortadan kaldırmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Bu konuda Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi raporlarında şu ifadelere yer verilmektedir: *Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisdeki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.*²

Komisyonumuzun önceki raporlarında da benzer şekilde ifade ettiği gibi, anılan kalabalık sorununun çözümüne acil olarak ihtiyaç duyulmakta, yukarıda belirtilen çoğu şikayetin bu sorunun ortadan kalkmasıyla çözüleceğine inanılmaktadır. Adalet Bakanlığının yeni cezaevi inşasına hız vermesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, özellikle spor ve diğer kültürel olanaklardan çocukların faydalanması için azami hassasiyet gösterilmelidir.

İlaveten iase bedelinin artması yer yer gelen yemek şikayetlerini azaltacaktır.

Sıcak su saatlerinin artması ise kalabalık dolayısıyla sıcak su kullanımındaki zorluğu giderecektir.

Kurum kantininin, imkanlar ölçüsünde, yukarıda sayılan şikayetlere karşılık gelecek şekilde genişletilmesi değerlendirilebilir.

Kurum imkanlarının kadın mahpusların ihtiyaçlarına göre de şekillendirilmesi gerekmektedir. Bilhassa oyun alanları, kreş gibi imkanların sağlanması önemlidir.

Bununla birlikte Komisyonumuza ziyareti sırasında iletilen ve Kurum idaresi ile gerekli iletişimin kurulmamasından kaynaklanan bireysel sorunlar da not alınmış ve Komisyonumuzca takip edilerek çözümlenmiştir.

² bkz. *CPT Standartları, CPT Genel Raporlarının Temel Bölümleri*, Eylül 2002, s.17.

ALT KOMİSYON İMZA CETVELİ

Konu: Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu

	 Alt Komisyon Başkanı Mehmet METİNER İstanbul Milletvekili	
İncelemeye Katılmadı	İncelemeye Katılmadı	 Üye Nurettin YAŞAR Malatya Milletvekili
Üye Aydın ÜNAL Ankara Milletvekili	Üye Fatma BENLİ İstanbul Milletvekili	İncelemeye Katılmadı
İncelemeye Katılmadı	Üye Veli AĞBABA Malatya Milletvekili	Üye Atıla KAYA İstanbul Milletvekili